

<https://doi.org/10.62837/2024.11.456>

HƏSƏNOV FUAD MƏZAHİR OĞLU
Lənkəran Dövlət Universiteti
fuadhesenov7663@gmail.com

ALMAS İLDIRIM YARADICILIĞINDA VƏTƏN MÖVZUSUNUN TƏDRİSİ ƏHƏMİYYƏTİ

Açar sözlər: *Almas İldırım, yaradıcılıq, Vətən, milli kimlik, yanaşma*
Keywords: *Almas İldırım, creativity, Motherland, national identity, approach*
Ключевые слова: *Алмас Ильдырым, творчество, Родина, национальная идентичность, подход.*

Almas İldırım, müasir Azərbaycan ədəbiyyatında mühüm yer tutan yazarlardan biridir. Onun əsərləri, həm ədəbiyyat, həm də təhsil sahəsində böyük önəm daşıyır. Xüsusilə, Vətən mövzusunun ədəbi tədrisi və bu mövzunun şagirdlərə ötürülməsi məsələsi, İldırımın yaradıcılığında əhəmiyyətli bir yerə sahibdir.

“Almas İldırımın əsərlərində Vətənə olan məhəbbət, ən uca mənəvi dəyər olaraq təqdim edilir. Vətən yalnız coğrafi sərhədlərlə məhdudlaşmır, eyni zamanda milli kimlik, dil, mədəniyyət və tarixi yaddaşla əlaqəlidir” [1]. Şair, bu məhəbbəti yalnız emosional bir təhrik ilə deyil, həm də dərin düşüncələr və fəlsəfi mənalara işləyir. O, vətənpərvərliyi əslində milli bir vəzifə, cəmiyyətə qarşı bir öhdəlik olaraq nümayiş edir.

Almas İldırımın əsərlərində Vətən mövzusuna dair ikinci əsas məsələ, xalqın tarixi və mədəni irsinin qorunmasıdır. O, şagirdlərə vətəni dərk etməyin, ona sevgini və müdafiəni yalnız müasir dövrün hadisələrindən deyil, eyni zamanda xalqın tarixindən və mədəni irsindən əsaslandırmağı öyrədir. Vətənin tarixi ilə əlaqəli hər bir detal, hadisə, millətin gələcəyinin formalaşmasında mühüm bir əlaqə olaraq təqdim olunur.

“Vətən mövzusunun tədrisi, həm təhsil, həm də fəlsəfi nöqteyi-nəzərdən böyük əhəmiyyət kəsb edir” [3]. Bu mövzu, gənc nəslin vətənə olan sevgisini möhkəmləndirmək, onların milli kimlik anlayışını gücləndirmək və milli dəyərlərə olan hörmətini artırmaq üçün əvəzsiz bir yoldur. Almas İldırımın həyat və yaradıcılığının öyrədilməsində, ədəbiyyatın təsirindən istifadə edərək şagirdlərə vətənə olan sevgini təlqin edir. O, şagirdlərə Vətən sevgisinin yalnız sözlə deyil, həm də hərəkət və davranışla göstərilməli olduğunu izah edir.

Vətən mövzusunun öyrədilməsi şagirdlərə vətəndaşlıq hissi aşılamayı hədəfləyir. Almas İldırımın yaradıcılığında bu mövzu, yalnız milli sərhədlərlə bağlı olmaqla yanaşı, eyni zamanda cəmiyyətin və fərdin sosial öhdəlikləri ilə

əlaqələndirilir. Vətənpərvərlik, yalnız döyüş sahələrində deyil, gündəlik həyatda da vətənə xidmət etməyi və cəmiyyətə yararlı olmağı özündə birləşdirir.

“Ədəbiyyat, tədris prosesində emosional və intellektual inkişafı dəstəkləyən mühüm vasitələrdəndir” [4]. Almas İldırım, Vətən mövzusunı təqdim edərkən, şagirdləri öz keçmişləri ilə tanış edir və onlara Vətənə xidmət etmənin müxtəlif üsullarını göstərir. O, eyni zamanda, vətənə xidmətin yalnız fərdi deyil, həm də ümumi bir öhdəlik olduğunu qeyd edir. Ədəbiyyat vasitəsilə bu mövzunu ətraflı şəkildə araşdırmaq, şagirdlərin həm milli, həm də beynəlxalq şüurunu gücləndirir.

Vətən mövzusunun gənc nəslin tərbiyəsində rolu:

“Vətən mövzusunun öyrədilməsi, gənc nəslin sağlam tərbiyəsində əhəmiyyətli bir yer tutur. Şagirdlərə Vətənə olan sevgini təlqin etmək, onların milli kimliklərini qorumaq və inkişaf etdirmək məqsədilə Almas İldırımın əsərləri böyük önəm daşıyır” [9]. Şair, ədəbi nümunələr vasitəsilə şagirdləri düşündürür və onları vətənə qarşı vəzifələrini yerinə yetirməyə həvəsləndirir.

Almas İldırımın əsərləri, həm məktəb kitablarına daxil edilən nümunələr, həm də müstəqil ədəbiyyat tədrisində istifadə oluna biləcək materiallar kimi dəyərləndirilə bilər. O, yalnız Vətən mövzusunı deyil, həm də ədəbiyyatın tədrisində işlədilən digər vacib mövzuları da ətraflı şəkildə araşdırır.

Almas İldırımın yaradıcılığında Vətən mövzusunun öyrədilməsi, şagirdlərə milli şüur və vətənpərvərlik hisslərinin aşılmasında xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. “Ədəbiyyat yolu ilə Vətən sevgisini gənc nəsillə bəxş etmək, onların mənəvi və sosial inkişafını dəstəkləmək mümkündür. Bu, həm Almas İldırımın yaradıcılığı, həm də ümumilikdə ədəbiyyatın tədrisi baxımından vacib bir məsələyə çevrilir” [5].

Almas İldırım, Azərbaycanın müasir ədəbiyyatında önəmli mövqe tutan yazarlardan biridir və onun əsərləri yalnız ədəbi baxımdan deyil, eyni zamanda tədris sahəsindəki əhəmiyyəti ilə də seçilir. İldırımın əsərləri, xüsusilə tədris sahəsindəki töhfələri, həm məktəb dərslər proqramlarında, həm də ali təhsil müəssisələrində geniş şəkildə tətbiq olunur. O, əsərlərində ədəbiyyatın tədris funksiyasını vurğulayaraq, gənc nəslin tərbiyəsində və onların dünyagörüşünün inkişafında əhəmiyyətli rol oynamışdır.

Almas İldırımın tədrisə verdiyi töhfələr, əsasən, aşağıdakı sahələrdə özünü büruzə verir:

Vətənpərvərlik və milli dəyərlərin tədrisinin təşkili prosesində İldırımın əsərlərində Vətənə olan məhəbbəti, milli özünüdərk və mədəniyyətin saxlanması mövzuları önəmli yer tutur. O, şagirdlərə vətənpərvərlik və milli dəyərlərin önəmini izah edərək, bu mövzuları ədəbiyyat vasitəsilə təsirli bir şəkildə təqdim edir. Onun əsərlərində Vətən sadəcə coğrafi bir anlayış deyil, eyni zamanda mənəvi bir dəyər kimi təqdim olunur.

Əxlaqi və mənəvi təhsil əsasında Almas İldırım, tədris zamanı şagirdlərə yüksək əxlaqi və mənəvi prinsipləri öyrədir. Onun əsərləri, xüsusən gənc nəslin

doğru tərbiyəsində, cəmiyyətdəki doğru və səhv, yaxşı və pis anlayışlarının aydınlaşdırılmasında əhəmiyyətli rol oynayır. Yazıçı, əsərlərində insanların ruhi aləminə, vicdanına və hərəkətlərinə diqqət yönəldir.

Milli tarix və mədəniyyətin öyrədilməsi sahəsində İldırımın əsərlərində Azərbaycan xalqının tarixi və mədəniyyəti, xalqın keçdiyi mərhələlər və apardığı mübarizələr geniş şəkildə təqdim olunur. Bu, gənc nəsli tarix və mədəniyyətlə tanış edərək, onları keçmişə və ulu öndərlərimizin irsinə hörmətlə yanaşmağa təşviq etmək baxımından son dərəcə önəmlidir. Bu cür yanaşma, şagirdlərin öz köklərini və dəyərlərini qavramalarına şərait yaradır.

Dərsliklər və tədris materialları ilə bağlı A.İldırımın əsərləri, xüsusilə "Vətən mövzusu", "Ailə və sosial məsuliyyət", "Azərbaycan mədəniyyəti" kimi mövzulara aid dərsliklərdə ətraflı şəkildə yer alır. Onun əsərləri, şagirdlər tərəfindən ədəbiyyat dərslərində daha dərinlən araşdırılır və müzakirə edilir. Bu, onlara yalnız ədəbi biliklər verməkdən daha çox, həm də onların əxlaqi və mənəvi inkişafını təmin edir.

Şagirdlərin şüurunun formalaşması baxımından Almas İldırımın əsərləri, şagirdlərin düşüncə tərzini zənginləşdirmək və onları yüksək əxlaqi dəyərlərə istiqamətləndirmək üçün geniş imkanlar təmin edir. O, əsərlərində insanın daxili aləminə dərinlən nüfuz edir və insanın təbiətindəki yaxşı və pis tərəfləri üzə çıxarmağa çalışır. Bu, şagirdlərin öz duyğularını daha aydın başa düşmələrinə və başqalarına qarşı daha anlayışlı olmağa yardım edir [6].

İldırım, tədris prosesində yalnız ədəbiyyatın estetik və sənətkarlıq cəhətlərinə deyil, həm də onun pedaqoji və sosial roluna xüsusi əhəmiyyət verir. Onun əsərlərində insanın təbiəti, əxlaqi prinsiplər, cəmiyyətdəki mövqeyi və öhdəlikləri geniş şəkildə təhlil edilir.

Almas İldırımın əsərlərində tədris olunan əsas mövzulardan biri də vətənə sevgi və vətəndaşlıq tərbiyəsidir. O, vətənə həmişə məhəbbət və ehtiramla yanaşılmasının vacib olduğunu qeyd edir. Bu, şagirdlərə yalnız ölkənin sərhədlərinə yox, eyni zamanda onun mədəniyyətinə və tarixinə hörmət göstərməyi tədris edir. İldırımın əsərlərində insanın dünyadakı mövqeyini dərk etmək, digər mədəniyyətlərlə əlaqə yaratmaq və insan haqları kimi ümumbəşəri dəyərlərə hörmət göstərmək məsələləri də önə çıxır. Bu, şagirdlərə öz mədəniyyətlərinə dəyər verməyi, eyni zamanda digər mədəniyyətləri və insanları başa düşməyi öyrədir.

Almas İldırım yaradıcılığının tədrisə verdiyi töhfələr yalnız onun ədəbiyyat əsərləri ilə bitmir. Onun sənətkarlıq xüsusiyyətləri müasir tədris üsullarına və təhsil sahəsindəki yeniliklərə də əhəmiyyətli dərəcədə oxucuların diqqətini cəlb edir. İldırımın əsərləri, tədrisin yalnız passiv yanaşma ilə deyil, şagirdlərin fəal şəkildə dərslərdə iştirak etməsini təşviq edir. Müzakirələr, təhlillər və şagirdlərin şəxsi fikirlərini bildirməsi əsasında dərslər həyata keçirilir. Bu, şagirdlərin yaradıcı düşünmə bacarıqlarını inkişaf etdirir.

Almas İldırım yaradıcılığının tədrisə verdiyi töhfələr Azərbaycan təhsil sistemində böyük önəm daşıyır. O, ədəbiyyatın yalnız gözəl sənət əsəri olmadığını, həmçinin insanın əxlaqi və mənəvi inkişafına və təhsilinə xidmət etdiyini təsdiq edir. Onun əsərləri, şagirdlərin düşüncə tərzini və davranışlarını formalaşdırır, onlara insanlıq, vətənpərvərlik və yüksək əxlaqi dəyərləri aşılayır. Bu, Almas İldırım yaradıcılığının təhsil sahəsinə verdiyi ən əhəmiyyətli töhfədir.

Almas İldırım, ənənəvi tədris üsullarından fərqli olaraq, şagirdlərin dərslə fəal şəkildə cəlb olunmalarını dəstəkləyir. O, şagirdlərin öz fikirlərini ifadə etmələrinə və müstəqil şəkildə düşünmələrinə imkan tanıyır. Müasir tədris metodlarında şagirdlər yalnız müəllimin dediklərini öyrənməklə kifayətlənməli deyil, həm də dərslin müzakirələrinə və problemlərin həllinə aktiv şəkildə iştirak etməlidirlər. Bu yanaşma, şagirdləri daha tənqidi düşünməyə, müstəqil nəticələr çıxarmağa və müxtəlif mövzulara fərqli nöqteyi-nəzərdən yanaşmağa təşviq edir. Almas İldırım, dərslə prosesində müzakirələr və qrup fəaliyyətlərindən fəal şəkildə istifadə edir. Şagirdlərin bir-biri ilə əməkdaşlıq etməsi, müxtəlif mövzulara fərqli perspektivlərdən yanaşması onların həm zehni, həm də sosial inkişafına müsbət təsir göstərir.

Almas İldırım yaradıcılığının öyrənmə metodları, şagirdlərə ədəbiyyat əsərlərini ətraflı şəkildə təhlil etməyi və müxtəlif təfsirlər üzərində düşünməyi öyrədir. İldırım, şagirdləri yalnız dərslərlərin olduğu bir tədris yanaşmasından çox, interaktiv üsullarla öyrətməyi üstün tutur. Bu üsullar şagirdlərə öz təcrübə və biliklərini tətbiq etməyə şərait yaradır. İnteraktiv metodlar ilə tədris daha maraqlı və yadda qalan olur.

Almas İldırımın yaradıcılığına tədrisi yanaşmalarından biri də əsərlərin geniş, əhatəli şəkildə analizinə əsaslanır. O, şagirdlərə yalnız mətni öyrətməkdən ibarət olmur, eyni zamanda həmin mətnin yazıldığı dövr, sosial və mədəni vəziyyət haqqında da məlumatlar verir. Bu yanaşma, şagirdlərin əsərin mənasını yalnız səthi deyil, həm də dərin şəkildə anlamalarına kömək edir.

Almas İldırımın poeziyasındakı Vətən mövzusu, xüsusilə gənc nəslin vətənpərvərlik hisslərini tərbiyə etmə baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir. Konkret nümunələrə istinad edək:

Nərdə mənə gül qoynunda doğuran,
Xəmirimi göz yaşıyla yoğuran,
Beşiyimdə, lay-lay balam, çağırın,
Azərbaycan, mənim bəxtsiz anam, oy!
Nəçə ildir həsrətinlə yanam, oy!...

Xəbər alsam Muğanımdan, Milimdən,
Nazlı Bakım, o neft qoxan gülümdən,
Kim demiş ki, düşmüş adı dilimdən,

Azərbaycan, mənim eşsiz yurdum, oy,
Ölməz eşqim, içimdəki dərdim, oy! [7].

Əminliklə deyə bilərik ki, bu şeirin hər bir misrası gənc nəslin hisslərini coşdurur, qəlblərini rıqqətə gətirir. “Damarlarında türk qanı axan hər bir insan üçün bu misralar bir Vətən himnidir, Vətən sevgisinin həqiqətən də eşsiz tərənnümüdür. Azərbaycan sevdalısı olan bir insanın öz hisslərini ifadə etməsi üçün bundan gözəl nümunə ola bilməz” [8].

“Əsir Azərbaycanım” şeirində Azərbaycan torpaqlarının işğal altında olduğu bir dövrdə xalqın üzləşdiyi iztirabları və milli dirçəliş arzusunu poetik dillə ifadə edir. Şeirin əsas mövzusu Vətənin azadlığı, milli özünüdərk və əsarətdən qurtuluş üçün mübarizənin vacibliyidir. Burada Vətən yalnız fiziki bir coğrafi məkan deyil, həm də xalqın ruhu, mədəniyyəti və milli iradəsinin simvolu kimi təqdim edilir.

Şeirdə istifadə olunan “əsir” sözü həm real siyasi vəziyyətə, həm də xalqın mənavi vəziyyətinə işarə edir. Şair bu söz vasitəsilə vətənə olan sevgini, onun azadlığı üçün göstərilən həsrəti və mübarizəni dərin mənə ilə ifadə edir.

Almaz İldırımın poeziyasındakı Vətən mövzusunun öyrədilməsi tələbələrə Azərbaycan tarixinin acılı səhifələrini dərinlən hiss etdirir və xalqın azadlıq uğrunda keçdiyi yol haqqında ətraflı məlumat verir. Şairin yaratdığı obrazlar, Vətənin əsarət altındakı vəziyyəti və xalqın mübariz ruhu onların milli kimlik hissini daha da gücləndirir.

Almaz İldırım sadə və lakonik dildən istifadə edərək, dərin mənə daşıyan ifadələrdən istifadə edir. Obrazlar arasında “ana” və “Vətən” müqayisəsi və xalqın qəlbində yaranan iztirabların poetik təsviri diqqətəlayiqdir. Şeirin musiqili tonu, ritmik strukturu və səmimi emosiyaları tələbələrdə həm ədəbi, həm də estetik maraq oyada bilər. Müəllif bu əsərində yalnız bir şair kimi deyil, həm də bir vətənsəvər kimi çıxış edir. O, xalqı milli azadlığa səsləyir, mübarizə ruhunu yüksəldir və gələcəyə olan ümidləri canlı saxlamağa çalışır:

Gönlümə tək Kəbə yaptım səni mən,
Sənsiz nədəm qürbət eldə günü mən,
Sənsiz nədəm Allahı mən, dini mən,
Azərbaycan, mənim taxtım, tacım oy!
Oyanmazmı kor olası baxtım, oy! [7].

Almaz İldırımın Vətən mövzulu şeirlərinin arasında “Mənim türküm” şeirini də xüsusilə qeyd etməliyik. “Mənim türküm” şeiri insanda milli ruhu gücləndirir, Vətən sevgisini və türk xalqının mədəniyyətindəki dərin mənavi kökləri ifadə edən ədəbiyyat incilərindən biridir. Bu şeirdə müəllifin Vətən anlayışı, türk millətinə olan

sevgisi və onun mənəvi dəyərlərinə bağlılığı gənc nəsə təəsürat yaradan əsas elementlər kimi qarşımıza çıxır.

“Mənim türküm” şeirində Almaz İldırım türk millətinin xarakterik xüsusiyyətlərini vurğulamaqla yanaşı, bu xüsusiyyətləri Vətən sevgisi ilə birləşdirir. Şeirin mərkəzində vətənpərvərlik hissləri dayanır. Almaz İldırım türkün mədəniyyətini, tarixi keçmişini və qəhrəmanlıq ənənələrini işıqlandıraraq, bu dəyərləri yeni nəsillərə ötürmək zərurətini hiss etdirir.

Almaz İldırımın “Mənim türküm” şeiri Vətən mövzusunun tədris etməyə unikal imkanlar yaradan bir ədəbiyyat incəsidir. Bu şeir vasitəsilə tələbələr milli ruhu hiss edir, vətənpərvərlik anlayışını mənimsəyir və öz milli kimliklərinə daha dərinlənə bağlanırlar. Tədris prosesi şeirdəki ideyaların tələbələrdə vətəndaşlıq və milli birlik duyğularını gücləndirmək üçün istifadə edilməsini nəzərdə tutmalıdır. Belə bir yanaşma, həm vətənpərvər gənclərin yetişdirilməsinə, həm də milli ədəbi irsimizin yaşadılmasına xidmət edir:

Qafqasın eşqi bütün zər dolu dünyaya dəgər,
Desələr yurdu unut, al “Yeni dünya”yı əgər,
Söylərəm, eşqimi ver, haqqımı ver, yurdumu ver,
Dinləsin qoy bütün aləm bu boğulmaz səsimi![2].

Beləliklə, Almaz İldırım poeziyasında Vətən mövzusunun öyrədilməsi yalnız milli şüurun inkişafına xidmət etmir, eyni zamanda tələbələrin Vətənə olan sevgi və bağlılıqlarını daha da dərinləşdirir. Bu baxımdan Almaz İldırım poeziyası milli kimliyin formalaşmasında və Vətən sevgisinin təbliğində əvəzsiz bir tədris üsulu olaraq öz dəyərini qoruyur.

Sonda belə demək olar ki, Almaz İldırımın yaradıcılığında Vətən mövzusunun tədrisi, yalnız milli kimliyin gücləndirilməsi və vətənpərvərlik hisslərinin yüksəldilməsi ilə əlaqəli deyil, həm də şagirdlərin sosial və əxlaqi inkişafını dəstəkləmək baxımından mühüm rol oynayır. Onun əsərləri vasitəsilə bu mövzunun tədrisi, gələcək nəsillərin dünyagörüşünü, əxlaqlarını və sosial məsuliyyətlərini formalaşdırmaq üçün vacib bir amildir.

Almaz İldırımın müasir tədris metodları, şagirdləri yalnız ədəbiyyatın müntəzəm və passiv öyrənilməsindən deyil, həm də aktiv şəkildə dərslərə qatılmağa, analitik düşünməyə və öz fikirlərini sərbəst ifadə etməyə təşviq edir. Onun tədris yanaşmaları şagirdlərin intellektual inkişafını dəstəkləyir, onların şəxsi və sosial bacarıqlarını gücləndirir və onları müstəqil düşünən fərdlərə çevirir. Bu yanaşmalar həm pedaqoji, həm də ədəbi baxımdan müasir tədris metodologiyasına uyğun gəlir.

Xülasə

Azərbaycan ədəbiyyatı, əsasən müasir dövrdə, milli kimliyin həmçinin vətəndaşlıq şüurunun inkişafında mühüm rol oynayır. Belə ədəbi ənənə, təkcə ədəbiyyatın sənətkarlıq yönələri ilə deyil, həm də ictimaiyyətin mənəvi və toplumla əlaqəli həyatına dərin təsir edən kontekstləri ilə əhəmiyyətlidir. Vətən mövzusu da elə bu baxımdan, müasir ədəbiyyatın mühüm aspektlərindən biridir.

Almaz İldırım, müasir Azərbaycan ədəbiyyatının seçilən şairlərindən biridir və onun poeziyasında Vətən mövzusu xüsusi yer tutur. Şairin əsərlərində Vətən milli kimlik, müstəqillik və vətənpərvərlik kimi dəyərlər üzərində qurulmuş, gənclərə güclü emosional təsir bağışlayan bir mövzudur. Bu mövzu yalnız poeziyanın estetik gücünü deyil, həm də tədrisin əhəmiyyətli bir hissəsini təşkil edir. Almaz İldırımın yaradıcılığı da bu mövzunu əsaslı və tədris cəhətdən əvəzsiz bir yol olaraq nümayiş edir.

Hasanov Fuad Mazahir oğlu

THE IMPORTANCE OF TEACHING THE SUBJECT OF HOMETOWN IN THE CREATION OF DIAMOND LIGHTNING

Abstract

Azerbaijani literature, especially in the modern era, plays an important role in the development of national identity and civic consciousness. Such a literary tradition is important not only for its artistic aspects of literature, but also for its contexts that deeply affect the spiritual and social life of the public. The theme of the homeland is also one of the important aspects of modern literature in this respect.

Almaz Yildirim is one of the outstanding poets of modern Azerbaijani literature, and the theme of the homeland occupies a special place in his poetry. In the poet's works, the homeland is a theme built on values such as national identity, independence and patriotism, which has a strong emotional impact on young people. This theme is not only the aesthetic power of poetry, but also constitutes an important part of education. Almaz Yildirim's work also demonstrates this theme as a fundamental and educationally indispensable way.

Гасанов Фуад Мазахир оглы

ВАЖНОСТЬ ПРЕПОДАВАНИЯ ТЕМЫ РОДИНЫ В ТВОРЧЕСТВЕ АЛМАСА ИЛЬДЫРЫМА

Краткое содержание

Азербайджанская литература, главным образом в новое время, играет важную роль в развитии национального самосознания и гражданского

сознания. Такая литературная традиция важна не только для художественных аспектов литературы, но и для ее контекстов, которые глубоко влияют на духовную и социальную жизнь общества. С этой точки зрения тема Родины является одним из важных аспектов современной литературы. Алмаз Ильдырым – один из выдающихся поэтов современной азербайджанской литературы, и тема Родины занимает в его поэзии особое место. В творчестве поэта Родина – это тема, основанная на таких ценностях, как национальная идентичность, независимость и патриотизм, оказывающая сильное эмоциональное воздействие на молодежь. Эта тема представляет собой не только эстетическую силу поэзии, но и важную часть преподавания. Творчество Алмаса Ильдырыма также демонстрирует эту тему как фундаментальный и педагогически ценный путь.

Ədəbiyyat siyahısı

1. Azərbaycan mühacir poeziyasının parlaq ulduzu. (2007). Metodik vəsait. Bakı, 47 s.
2. Cabbarlı N. Azərbaycan mühacirət poeziyası (icmalar və portretlər). Bakı, Elm və təhsil, 2014, 120 səh.
3. Ədəbiyyatşünaslıq və Tənqid. (2018). "Almas İldırımın nəsrində vətən mövzusu". Azərbaycan ədəbiyyatının müasir mərhələsi, cild 3, Bakı.
4. Əhmədov, M. (2015). "Azərbaycan poeziyasında Vətən mövzusu". Bakı: Elm və Təhsil.
5. Hüseynov, İ. (2013). "Almas İldırımın poetik dünyası: Şeirlər və məqamlar". Bakı: Nəşr..
6. İldırım, A. (2010). "Vətənə sevgim". Bakı.
7. Qasımbəyli İ. Almaz İldırımın "Əsir Azərbaycanın" və S.Vurğunun "Azərbaycan" şeirlərində milli-tarixi gerçəkliyin inikası//Azərbaycan mühacirət ədəbiyyatı: reallıqlar, problemlər, vəzifələr. II Beynəlxalq elmi konfransın materialları. Bakı, 10-11 oktyabr, 2016, səh. 190-201
8. Rzayeva M. Almaz İldırım şeirlərində Vətən sevgisi. Şərq, 2011, 29 noyabr, səh.11
9. <https://edebiyatqazeti.az/news/science/7201-almas-ildirim-vetende-ve-surgunde>

Rəyçi: dosent Elşad Səfərli